

СЪОБЩЕНИЕ ЗА МЕДИТЕ

2023-499-BG

6 декември 2023 г.

Проучване на ЕИБ относно банковото кредитиране в Централна, Източна и Югоизточна Европа през 2023 г.: предлагането на кредити се свива, докато банките в Западните Балкани обмислят разширяване на фона на притеснения за доходността

- **Доходността продължава да тревожи действащите в региона банки, но не и в България.**
- **Ограничаването на кредитирането, което започна миналата година продължава, но се очаква голямото разминаване между предлагане и търсене от предходните периоди да намалее.**
- **Все по-голям брой банки възнамеряват избирателно да разширят дейността си в региона, независимо от отчитания спад в доходността.**

Проведеното от ЕИБ [Проучване на банковото кредитиране в Централна, Източна и Югоизточна Европа \(ЦИЮИЕ\)](#) през втората половина на 2023 г. сочи че продължава ограниченото предлагане на кредити¹ в региона. Очаква се предлагането на кредити да продължи да бъде слабо или неутрално в почти всички държави (с изключение на Албания). В същото време, очакванията са голямото разминаване между предлагане и търсене от последните години (когато търсенето бе устойчиво, но предлагането ограничено) да намалее. Търсенето на кредити² от страна на клиентите на банките остава стабилно и се очаква слабо да се повиши. Инвестициите с фиксирана доходност и банкирането на дребно, особено на жилищния пазар, се отразиха отрицателно, но се очаква инвестициите с фиксирана доходност да се възстановят през идния период. Въпреки предварителните отрицателни прогнози, през последните шест месеца качеството на кредитите се подобри. Като се има предвид обаче по-лошата икономическа прогноза и по-високите лихви, банките отново очакват ръст на необслужваните кредити през следващите шест месеца.

Независимо от това, все повече банки заявяват намеренията си за избирателно разширяване на дейността в региона (50 % спрямо 45 % при предходното проучване и спрямо 30 % при това преди него) или за поддържане на същото оперативното ниво. Повечето регионални дъщерни дружества са с по-висока доходност от групата като цяло що се отнася до възвращаемост на активите и възвращаемост на собствения капитал, най-вече в Чешката република, Косово³ и Северна Македония. Въпреки това, според тях доходността се е влошила значително спрямо предходното проучване, като над 50 % от банките сега заявяват по-ниска доходност в различни страни (Албания, Хърватия, Унгария, Полша и Румъния) в сравнение с групата им като цяло.

В България, банките-майки считат, че търсенето на кредити, което започна да спада в края на 2022 г. и началото на 2023 г. ще се забави допълнително през следващите шест месеца, докато условията по предлаганите кредити се очаква да останат стабилни. Несигурността в икономиката, по-строгите финансови условия и по-високите лихви се очаква да се отразят отрицателно на коефициента на необслужвани кредити, който бележи спад от 2017 г. насам. През последните шест месеца се подобри достъпа до финансиране за българските дъщерни банки и се очаква това да се запази и през следващите шест месеца.

Вицепрезидентът на ЕИБ, Кирякос Какурис, заяви: „Констатациите от проучването сочат, че се запазва ограниченото предлагане на кредити, което започна през 2022 г. поради войната в Украйна, инфлацията, по-високите лихви и икономическия спад. Всички стопански сектори са засегнати от ограниченото предлагане, особено малките и средните предприятия. Именно тук се намесва звеното „ЕИБ Глобал“, което чрез нашите финансови посредници ще продължи да предоставя финансиране при изгодни условия на малките предприятия в региона, за да им помогне да преодолеят финансовите си затруднения, да постигнат декарбонизация, да растат и създават нови работни места.“

Дебора Револтела, главен икономист на ЕИБ, заяви: „Проучването е важно средство за проследяване както на тенденциите в банковия сектор, така и на факторите, които определят кредитните стандарти и условия в региона на ЦИЮИЕ. Благодарение на него придобиваме представа за предизвикателствата, пред които са изправени банките и вникваме във финансовите потребности на компаниите и на домакинствата. Констатациите ще допринесат за вземане на информирани решения и за определяне на политиката.“

Проучването, проведено от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) в сътрудничество с международни и местни банки, хвърля светлина върху презграничната банкова дейност, факторите за кредитен растеж и очакванията на пазара. Допълнителна информация и конкретни данни за отделните страни можете да намерите [ТУК](#).

¹готовност на банките да отпускат кредити

²готовност на клиентите да вземат банкови кредити

³Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно декларацията за независимост на Косово.

Общи сведения

За ЕИБ

Европейската инвестиционна банка е институцията на ЕС за дългосрочно кредитиране, чиито акционери са държавите членки. Тя предоставя финансиране и консултации за проекти, които допринасят за постигане целите на ЕС. Групата на ЕИБ работи в тясно сътрудничество с държавни и частни партньори в подкрепа на устойчивите инвестиции, създаването на работни места, икономическия растеж и иновациите в цяла Европа.

За проучването на ЕИБ относно банковото кредитиране в ЦИЮИЕ

Проучването на ЕИБ относно банковото кредитиране в ЦИЮИЕ се провежда на всеки шест месеца и обхваща 15 международни банкови групи и 85 местни дъщерни дружества или независими местни банки в Централна, Източна и Югоизточна Европа. Чрез него се събира информация за кредитните стандарти, за реда и условията, както и за различни вътрешни и международни фактори, които биха могли да доведат до промени в кредитирането. Прави се преглед и на търсенето на заеми. Проучването съдържа конкретни въпроси за качеството на кредитите и условията за финансиране на банките. Замисълът е да бъде създаден масив от панелни наблюдения, който да осигури оценка в почти реално време на текущото състояние на банковия сектор в региона на ЦИЮИЕ. Проучването е разработено и се ръководи от икономическия отдел на ЕИБ и е част от поредица доклади, съставени съвместно с Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР), Международния валутен фонд (МВФ) и Световната банка по линия на [Виенската инициатива](#).

За връзка с пресата

Серена Серторе (Serena Sertore) | s.sertore@eib.org | тел.: +352 437 970 859

Уебсайт: www.eib.org/press — Прес служба +352 4379 21000; press@eib.org

